

An spásteileascóp Hubble

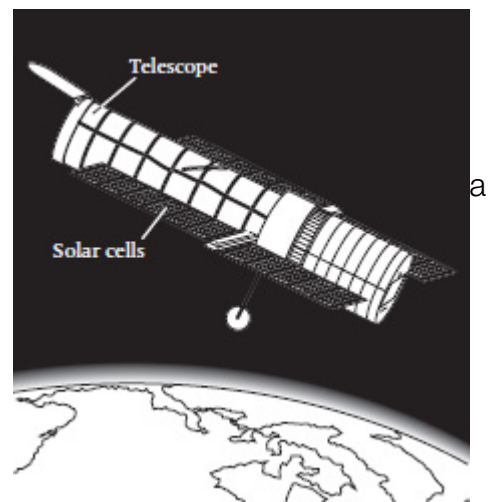
Tasc litearthachta

Ceadaíonn an spásteileascóp Hubble dúinn íomhánna soiléir a fháil don spéir is t'óiche. Tá tuiscint níos fearr again dá bharr cad atá lasmuigh i spás agus conas a chruthaítear é.

Nuair a féachann tú ar na réaltaí ar oíche dorcha, soiléir, tá sé cosúil go bhfuil siad ag drithliú. Tarlaíonn sé de bharr an am a thógann sé don solas taisteal go dtí an domhan. Lúbann na sruthanna aer an solas agus mar sin drithlíonn na réaltaí.

Ní thaitníonn réaltaí ag drithilú le réalteolaí atá ag iarraidh staidéar a dhéanamh orthu le teileascóp. Is féidir le scamail a bheith i slí réalteolaí freisin nuair atá said ag iarraidh íomhánna maith a fháil des na réaltaí. Chun an fadhb seo réitiú, cuirtear teileascóip móra ar barr cnoic ard. Tá níos lú aer idir an teileascóp agus na réaltaí mar sin tá níos lú drithliú ag dul ar aghaidh. Go minic bíonn barr cnoic níos airde ná na scamail, mar sin is féidir le réalteolaí féachaint ar na réalt níos minic.

Tá slí níos fearr fiú féachaint ar na réalt. I 1990, cuireadh teileascóp nua suas go spás. Ainmnítear an teileascóp seo an spásteileascóp Hubble. Is féidir é seo oibriú ó ndromchla na domhan. Seoltar na pictiúirí a thógtar go dtí an domhan ins an slí céanna a sheoltar íomhánna go dtí do theilifís. An t-aon fhadhb ná má théann aon rud mícheart leis an teileascóp, tá sé an-dhaor chun é a dheisiú. Caithfidh an tointeálaí spáis eitilt speisialta a thógaint chun na deisiú a dhéanamh. Tá an spásteileascóp Hubble tar éis na híomhánna is fearr riamh a thabhairt dúinn ar na réaltaí, gianchóras agus réaltraí atá fad uainn.

Ceisteanna

- 1 Tá an spásteileascóp Hubble i spás ar feadh roinnt bliana anuas anois. Déan taighde ar roinnt dos na híomhánna atá tógtha aige agus conas a chabhraibh said lenár tuiscint ar spás.
- 2 Ainmnigh dhá fhabanna atá ag réalteolaí nuair atá said ag féachaint ar spás ón domhan?
- 3 Cad iad na buntáistí agus míbhuntáistí le ag cuir teileascóp i spás?
- 4 Ainmnítear an spásteileascóp Hubble tar éis duine cáiliúil. Cé hé an duine seo agus cad a rinne sé?
- 5 An aontaíonn tú le rialtais ag tabhairt airgead le haghaidh taighde ar spás. Mínigh do fhreagra.